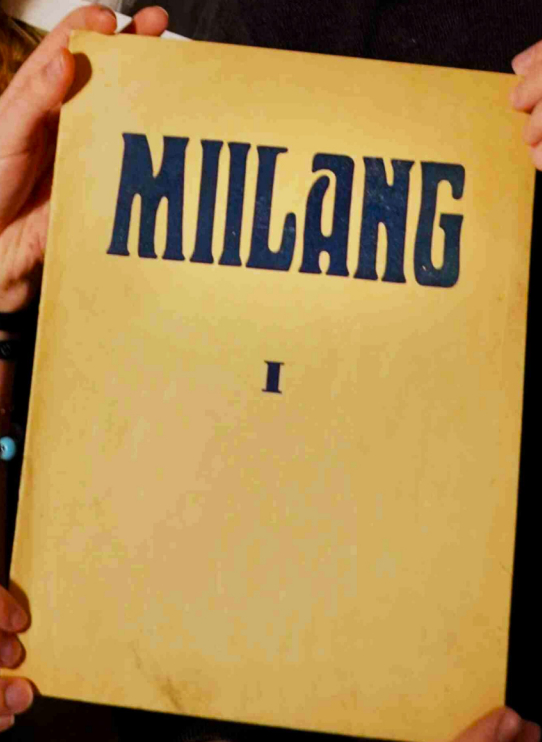
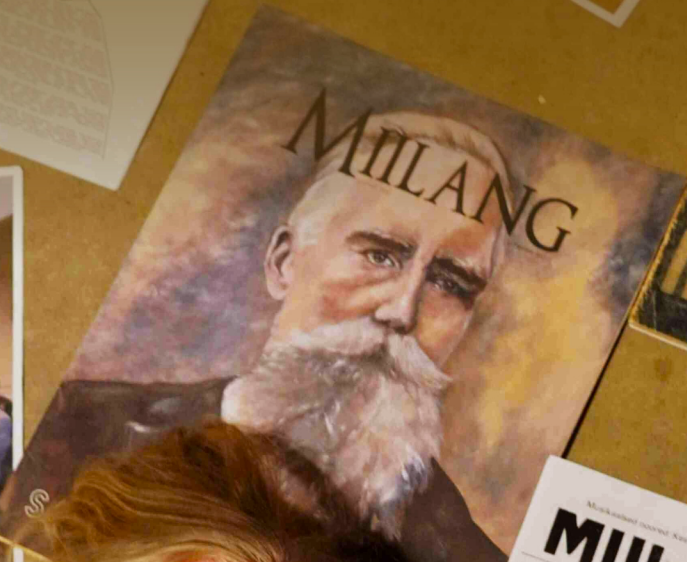

MIIILANG

Hugo Treffneri Gümnaasium

aastast 1926

MÄRTS 2026

JUHTKIRI: Ring on raske tee tagasi algusesse

LAURA KIRK & KAAREL KOPPEL, D24

C=2πr. „Mida teeb ringi ümbermõõdu valem Miilangu juhtkirjas?” mõtlete. Kas Miilangust saab kõigest veel üks lihtlabane teadusajakiri? Vastupidi! Tegemist on äärmiselt humanitaarse kujundiga. Kujutlegem ilusat ümmargust ringi, mille pole algust ega lõppu – just sedasama, mille ümbermõõdu arvutamiseks korrutatakse π raadiuse kahekordse väärtusega. Kui sõrme mõõda ringjoont vedada, jõuame lõpuks alguspunkti tagasi ning sama teekond kordub taas. Inimese käsi aga pole nii täpne, et iga ring oleks mikromeetri täpsusega identne – ka kõige vilinum liigutus kukub iga kord isemoodi välja.

Nii on vististi kõige siin ilmas. Hoolikal vaatlusel võib märgata, kuidas kõigest moodustub ajapikku mingi tsükkel, kuid iga uus ring on ainulaadne. Planeet Maa areng ühest jääajast järgmiseni; kunstivoolu sünnid, öitseng, langus ning sulandumine järgmisse; lennutäis rebaseid, kes juba kolme aasta pärast on abiturientid; aasta oma 12 kuu, aastaaegade ja pööripäevadega... võite seda loetelu isekeskis jätkata.

Käes on selle aasta talvise pakase viimased hingetõmbed. See märgib aastaringi lõppu, et saaks jällegi maad võtta kevad, mis on teadupoolest looduse tärgamise, värskuse ja uute alguste aeg. Omamoodi eluring on ka meie koolilehel: Miilangu uued peatoimetajad on kevadele kohaselt elujõulised ning toovad kaasa lennukaid ideid. Meie ametiaeg kulmineerub suurejoonelise tähistamisega. Nimelt möödub 2026. aastaringil pärast Kristuse sündi täpselt 100 aastat esimese Miilangu nime kandnud Treffneri kooli lehe ilmumisest. Seniks aga värisege elevusest ning võtke ette retk koolimuuseumisse, et sirvida meie reliikviat: 1926. aasta kevadtalvel ilmavalgust näinud Miilangut!

Elagu Miilang! Sada aastat veel!

TOIMETUS

Kaarel Koppel

Laura Kirk

Kristel Veske

Laura Elsa Nacke

Elis Ursula Lihtmaa

Mia Marta Mürsepp

Marie Siegl

Ere Mardiste

Marie Raudmets

Grete-Ly Aal

Artur Tšuzas

Mikk Artur Mikfelt

Sofia Sudajeva

Paul Piirimäe

PEATOIMETUS

Kaarel Koppel

Laura Kirk

KEELETOIMETUS

Eliisabet Raju

Meribel Leppik

Mia Marta Mürsepp

Mirtel Trine Roonurm

Laura Kirk

Kristel Veske

Ere Mardiste

Grete-Ly Aal

Marie Siegl

Annabel Tiido

Mia-Liisa Bek

ILLUSTRATSIOONID

Luisa Miia Kikas

Mirjam Märtn

Kaarel Koppel

Kristel Veske

Juliana Klement

MIILANG märts 2026

HUGO KIIDAB õpilasi, kes paljudele muudele kohustustele vaatamata kohustusliku kirjanduse teosed läbi lugesid

MAURUS LAIDAB lopaste välisjalanõudega koolimajas käijaid.

2 Juhtkiri: Ring on raske tee tagasi algusesse

LAURA KIRK & KAAREL KOPPEL, D24

3 Loodusklassi abiturient - Estêvão Xavier Costa

GRETE-LY AAL, C24

4 Milline kohustusliku kirjanduse raamat oleksid Sina?

KRISTEL VESKE, D24

6 „Pikad paberid“ kas elu nautimiseks peaks paberid välja võtma?

PAUL PIIRIMÄE, E23

7 Satelliidi ehitamise projekt CanSat

SOFIA SUDAJEVA, B25

8 Luulenuk: Kootud sõnad uinuval roosiõiel

MARIE RAUDMETS, E25 & LAURA ELSA NACKE, C25

10 Neli filmi aastast 2025 aastasse 2026

ERE MARDISTE, D24

11 Keelekant: UUS ÕS - ILUS ÕS?

KAAREL KOPPEL, D24

12 Me läksime Poska loogikatundi

ARTUR TŠUŽAS, D24 & MIKK ARTUR MIKFELT, E23

13 Natuke teadust

MIA MARTA MÜRSEPP & SOFIA SUDAJEVA, B25 & MARIE SIEGL, A25

14 Miks mitte?

MARIE RAUDMETS, E25

16 Õpetajate tsitaadid

KOCUS ELIS URSULA LIHTMAA, D24

JUHENDAJA

Age Salo

KÜLJENDUS

Mirjam Märtn

Elis Ursula Lihtmaa

Luisa Miia Kikas

Kaarel Koppel

PEAKÜLJENDUS

Mirjam Märtn

KAANEPIILT

Elis Ursula Lihtmaa

TÄNAME

Ketlin Taidre

ÕNNITLEME

31.12 Marcus Hildebrandt

06.01 Saima Kaarna

10.01 Ülle Seevri

16.01 Anneli Saarva

24.01 Ülle Hüva

25.01 Kristiina Punga

26.01 Ave Külter

26.01 Kerli Kaldmaa

13.02 Jaanika Saarepuu

20.02 Aime Punga

04.03 Aimar Poom

Loodusklassi abiturient – Estêvão Xavier Costa

Estêvão Xavier Costa on 12.c klassi õpilane, kelle elutee on toonud ta Amazonase vihmametsade äärest Tartu koolipinki, vahetades palmid ja papagoid lume ja pimedate talvehommikute vastu. Brasiilias Manauses sündinud Estêvão kolis 2015. aastal Eestisse koos perega, kui tema katoliku misjonäridest vanemad tundsid, et just Eesti on järgmine peatükk nende elus. „Valik tehti sisuliselt huupi,“ mainib Estêvão muigega, justkui räägiks ta nädalavahetuse lauamängu loomisest, kuid lisab, et see otsus on kujundanud suure osa sellest, kes ta täna on.

Eestisse saabudes algas koolitee Tartu Hansa Koolis. Eesti keele õppimine ei olnud lihtne – ausalt öeldes ei ole see lihtne paljudele eestlastelegi – ning alguses toetas teda kooli õpetaja. Estêvão mainib, et Eestisse kolimine on kindlasti olnud üks keerulisemaid aegu tema elus. Tema koolitee ei ole olnud sirgjooneline, sest mingil hetkel õppis ta korraga nii 6. kui ka 7. klassi materjali, justkui oleks otsustanud akadeemilisele ajale väikese kiirenduse peale panna. Ta mainib ka, et üks keerulisemaid etappe kooliga seoses on olnud UPT – nimelt ööakadeemia korraldamine ning kirjutamine. Õnneks tegi selle eestvedamise lihtsamaks tema paariline Oskar Männik (#shoutout). Erilise tänu saadab Estêvão enda klassijuhatajale Eha Paabole, kes on teda rasketel aegadel igati toetanud.

Praeguseks on Estêvão elanud Eestis juba kümme aastat ning räägib ametlikult nelja keelt, praktiliselt aga viit, sest miks piirduda neljaga? Tema keeltepagasisse kuuluvad portugali, inglise, hispaania, eesti ja itaalia keel. Keeled on tema jaoks sama loomulik osa igapäevaelust nagu huumor, millega ta ümbritsevaid sageli ootamatult ründab. Vestluse käigus ütles ta ühtäkki täiesti tõsise ilmega: „Mis juhtus kosmonaudiga, kes astus närimiskummi peale? Ta jäi Orbitisse kinni.“ Naer tuli alles sekund hiljem... Just nii, nagu hea naljaga peabki.

Muusika on Estêvão elu oluline osa. Tema suurim kirg on kitarrimäng, mida ta on õppinud iseseisvalt, ilmselt rohke sõrmevalu ja kannatlikkuse arvelt. Erilisel kohal südames on John Mayeri looming. Mayeri lood on keerulised ja tehniliselt nõudlikud,

kuid see ei heiduta Estêvãod. Vastupidi, ta mängib ja kohati ka analüüsib neid, nagu lahendaks muusikalist matemaatikaülesannet. Mõni pala, näiteks legendaarne „Neon“, on tema jaoks veel unistus, mis ootab oma aega. Lisaks tõlgib ta laule portugali keelest eesti keelde ning laulab Annelinna kogukonna kirikus.

Lisaks muusikale naudib Estêvão lauamänge, kus stardi ja finiši vahel on mitu võimalikku teed, sest üks sirge tee oleks ilmselgelt liiga igav. Samuti meeldivad talle strateegilised kaardimängud, näiteks „Magic: The Gathering“. Videomängudest eelistab ta pigem struktureeritud maailmu, kus reeglid on paigas ja kaos kontrolli all – „Super Mario Galaxy“ on üks tema lemmikuid. Kui aga plaanite Estêvãoga videomänge mängida, siis ärge isegi pakkuge sandbox'i. See on kindel viis kiireks „ei“-ks. Vabal ajal mängib ta ka piljardit, ilmselt sama strateegilise rahuga.

Tulevikust rääkides on Estêvão unistused sama mitmekesised kui tema huvid. Ta näeb end arstina, kes spetsialiseerub vastavalt vajadusele – paindlikkus ennekõike. Samuti köidab teda kokandus, eriti idee Eesti ja Brasiilia köögi ühendamisest (kes teab, ehk sünnib kunagi feijoada kama ja kiluga). Vestluse käigus ütles Estêvão muigega: „Ennem kitarrimängija baaris kui õpetaja,“ kuid lisas kiiresti, et õpetamine – eriti keemia, bioloogia ja matemaatika vallas – ei ole talle sugugi võõras, kuna ta on üheksast lapsest kõige vanem. See on amet, milleks elu ise on ta juba välja õpetanud. Mainimist väärib ka tema huvi vaimuliku tee vastu, kuigi, nagu ta ise ütleb: „See ei tööta päris nii lihtsalt.“

Estêvão on inimene, kelles kohtuvad erinevad kultuurid, huvid ja maailmavaated. Ta on naljamees, kes kunagi õppis nalju pähe ja kõndis ringi neid valjult ette kandes, kuid samas ka mõtleja, kes oskab sügavamaid teemasid avada lihtsate kujunditega. Estêvão ütles mulle, et mesilased ehitavad kuusnurkseid kärge, sest see kujund on kõige kompaktsem ja mahukam. Minu meelet toob see fakt hästi Estêvão olemuse välja, kuna ta kasutab samamoodi strateegilist mõtlemist ja valib kõige tõhusamad lahendused. Vestluse lõpus ütles ta vaikselt lause, mis võtab ta maailmavaate hästi kokku: „Armastus tähendab anda rohkem, kui sinult oodatakse.“

FOTO ESTÊVÃO XAVIER COSTA

Estêvão lemmikud**Eksootiline puuvili:** Guajaav**Spordiala:** Piljard**Toit:** Sushi**Eestikeelne sõna:** Kartul**Värv:** Roheline**Aine:** Kunstiajalugu (eriline tänu õpetaja Lepistele)**Ooper:** „Figaro“

ILLUSTRATSIOONID MIRIAM MÄRTIN

Milline kohustusliku kirjanduse raamat oleksid Sina?

Treffneris veedetava kolme aasta jooksul puutume me kokku väga erinevate kirjandusteostega. Võib-olla oled mõnda raamatut lugedes tundnud, et kirjanik on sinu olemust sõna-sõnalt tabada suutnud. Kui ükski teos veel sellist äratundmisrõõmu pakkunud pole, siis ole mureta! See küsimustik aitab leida just õige lektüüri, mille kaudu ennast avastada!

KRISTEL VESKE, D24

Milline nendest tsitaatidest Sind enim kõnetab?

- „Miski ei ole iseenesest hea ega halb, üksnes mõtlemine teeb ta selleks.“
- „Otsige iseendas ja te leiate kõik.“
- „Meie juured on igas paigas, kust me kunagi mööda käinud.“
- „Varbad paistsid külmad olevat ja rahus puhkavat.“

Mis Sind ühe teose juures kõige enam kõnetab?

- Rohke intriig
- Huvitav pahalane
- Autori isikupärane narratiiv
- Tegevuse toimumiskoht

Mis loom Sa oleksid?

- Eks ikka see, kes on toiduahela tipus.
- Koer
- Inimloom
- Forell

Mis teema üle end enim mõtisklemast tabad?

- Moraalse korruptsiooni mõju tänapäeva maailmale.
- Mis on teadmiste tõeline väärtus?
- Mida tähendab olla ajas ja ruumis eksinud?
- Filosoofilised mõtisklused pole eriti minu teema...

Oled pagendatud üksikule saarele. Millise eseme kaasa võtad?

- Tükike vanast sõbrast – tema pealuu.
- Loitsuraamatu – küll ma varsti pääsen.
- Tõelises pagenduses on seltsiks vaid oma mõtted.
- Raamatu, mida oma elust kirjutan.

Oma vaba aja veedaksid Sa parima meelega...

- mõeldes kõigele, mida teha saaksid (suutmata lõpuks midagi välja valida);
- õppides ja lugedes nii palju kui võimalik;
- rännates ringi nii endas kui ka maailmas;
- kunsti luues.

Selle ainuõige leidmiseks loe kokku, millist tähte enim valisid. Kui peaksid kolme aasta jooksul jõudma vaid ühte raamatut lugeda, siis võiks just vastava tähega tähistatud teos Sind enim kõnetada:

A

„Hamlet“

William Shakespear

B

„Faust“

J.W. Goethe

C

„Inimese teekond“

Karl Ristikivi

D

„Arbuusisuhkrus“

Richard Brautigan

Mida Sa tavaliselt unes näed?

- Kättemaksufantaasiaid
- Seda kaunist inimest, kes on röövinud Su südame.
- Lõputut halli merd
- Seosetuid segaseid stseene

ILLUSTRATSIOONID: LUISA MIIA KIKAS

1234567890

PIKAD PABERID

Režissöör: Meel Paliale

Stsenaristid: Meel Paliale
Urmet Piiling

Operaator: Markus Mikk

Osades: Mihkel Kuusk,
Edgar Vunš,
Maria Helena Seppik,
Karl Birnbaum,

Pikkus: 1h 38 min

Aasta: 2024

06879547871

Paljud meie kooli klassid käisid 2025. aastal 20. ja 21. veebruaril Elektritheatris, et vaadata filmi „Pikad paberid“. Film on noore režissööri Meel Paliale teine täispikk film ja see räägib noorte täiskasvanute igapäevaelust, eneseotsingutest ning tähenduse otsimisest maailmas. Filmi peategelaseks on Sebastian, kes filmi alguses kohtub pohhuistliku Siloga ning lahkub oma töölt kassapidajana, et koos temaga suve nautida. Sügise tulekuga aga suvine unelm hääbub ning silmapiirile kerkivad argiprobleemid, samuti ebastabiliseerub Sebastiani suhe suvel kohatud Noraga. Filmi lõpu poole kujuneb aga suurimaks Sebastiani sisekonfliktiks see, kas põgeneda Siloga Brasiiliasse või võtta vastutus, seista silmitsi oma probleemidega ning jääda koos Noraga Eestisse.

Filmi puhul jäi esimesena silma režissööri nooruslik ja kohati ebatraditsionaalne lähenemine loo kujutamisele. Filmi kaadrid olid pikad ning kasutatud oli kaadrisiseid suumimisi ning tihti, juba avakaadrist alates saatis filmi Meel Paliale enda komponeeritud

PAUL PIIRIMÄE, E23

Meie koolis toimus 29. Jaanuaril traditsiooniline humanitaarsuuna konverents, kus mitmed õpilased said esitada oma erinevaid projekte. Nende hulgas oli Paul Piirimäe (e23), kes esitas oma PÖFF-il linastunud lühifilmi „Läbi rahutu vere“. Sellega seoses avaldame nüüd Pauli eelmisel aastal kirjutatud arvustuse, mis on seni jäänud avaldamata. Arvustus räägib ühest palju tähelepanu pälvinud filmist, mis sarnaselt Pauli lühifilmile esilinastus PÖFF-il #noorfilmitegija programmis

nooruslik popmuusika. Vaatamata eelmainitule andis filmi nooruslikku tunnet edasi aga just elutruu ning värske keelekasutus ja värvikad dialoogid. Värskendav on näha, kuidas Eesti uusima filmitegijate põlvkonna esindaja on hüljanud eesti filmidele kohase teatud teatraalsuse ja filmidialoogile omase kombekohasuse ning dialoogi loomisel on lähenenud sellele tõsieluliselt, eesmärgiga luua võimalikult kõnekeelne ja loomutruu dialoog. Just seetõttu oligi filmis palju roppsoõnu ja slangi. Režissööri beat'i tajumist näitas ka näiteks see, kuidas oma suhtepeleeme lahendavad Sebastian ja Nora teevad seda ei kuskil mujal kui just Burger Kingis. Meel Paliale sai suurepäraselt

hakkama tavaliste ehk päriselust leitavate, kuid samas värvikate karakterite loomisega ning ilmselt aitas sellele kaasa ka see, et Paliale oli loonud kõik tegelased päriseluliste inimeste baasil. Ilmselt oleme kõik kohanud kuskil pinnal muusikukarjäärast unistava Mr Maze'i (Edkar Vunsh) taolise kõnemaneeeri ning olekuga noort kutti, kes suumärjukesse mõju all vestluskaaslasega valjuhäälselt sügavfilosoofilistesse teemadesse laskub.

Film mõjus argipäevaste sündmuste ja ilma suuremate konfliktideta kulgeva ja pigem tegelasi jälgiva süžeeaga filmina. Stseenis, kus Nora ja Sebastian pärast kinos käimist selle ees trepil vaadatud filmist räägivad, lausub

Sebastian, et talle meeldivad filmide algused rohkem, kuna seal on filmi tegelased loomulikumat, ei täida nii palju stsenaristi ideid ning dialoogid pole mingite eesmärkidega lugu kuhugi kindla lõpuni tüürida. Selle filmi puhul võib oletada, et Paliale on siin edasi öelnud oma enda mõtteid. Seda me ei tea, kas Paliale üritas luua sellist filmi, kus lisaks filmi esimesele osale, kus karaktereid luuakse ja nad on filmikunsti kontekstis ilma eesmärgideta, on ka filmi teine pool täidetud karakteritega, keda pole kirjutatud stsenarist poolt, kes proovib suunata nood mingi lõpplahenduse või eesmärgini. Kas antud filmi puhul Sebastiani mõte kehtib ja kas Paliale ise on sellist filmilikku karakteri-ehitust suutnud vältida? Pigem tundub, et vastus on ei, kuna ka selles filmis olid tegelaskujud filmikunstile omaselt filmi teises pooles rohkem eesmärgistatud ning

nende dialoogid tundusid rohkem „kirjutatud“ ning tegelased mõjusid rohkem nii-öelda filmikarakteritena. Tundub, et selline tendents on filmikunstile omane ning tegelaste eesmärgistatus ja kohati filmilik dialoog on igale väärtfilmile omane, kuna eesmärgita film kaugele ei jõua.

Filmis jäi kumama noorte arvamus Eestist kui mingist külmast ja kõledast kohast, kus kellelegi väga elada ei meeldi. Jäi tunne, et igal teisel noorel, kes oma suu lahti tegi, on Eesti kohta midagi halba öelda. Ma ei usu, et selline mõtteviis proportsionaalselt nii paljudele noortele omane on, ning sallimatus meie riigi suhtes oli kohati ülerõhutatud.

Kokkuvõttes pole Eesti ju kõige külmem ega vihmarohkem koht, kus elada. Samuti oli lavateoses kanepi müümist ning omamist kujutatud ilma ühegi varju-pooleta ning liiga ilustatult, kokkuvõttes pole ikkagi iga kanepit ostev ja müüv noor eluga toime tulev inimene. Filmi puhul saab negatiivsena välja tuua emotsioonitust ning vähest draamat. Filmis kordagi ei karjutud (vaid korra tõsteti häält) ega nutetud. Kuid vahest see oligi filmi eesmärk niigi ärevatel aegadel jääda pigem positiivseltmeelestatuks ning ega pisarad ning röökimised alati tegelaste siseelu kõige paremini kujuta. Samuti võib öelda, et filmis juhtus vähem kui teistes filmides, kuid see-eest oli tegemist huvitava, põhjalikult tegelasi ning nende tegevusi jälgiva filmiga.

Vaatamata sellele, et film oli suuresti eesti noori ja ka Tallinna linna vaatlev film ning kuigi filmile omastel olemuslikel ja kulgevatel dialoogidel ei ole just väga palju filmidraamatehnilisi eesmärke ja ei kannan nii hästi infot edasi nagu nii-öelda tavalise filmi dialoog, siis oli filmil kahtlemata tähtis ning huvitav lugu olemas. See lugu oli kuskil tegelaste olemuslikkuses sügavamal peidus, nii et see mõjus loomulikult ning draamatehniliselt survestamata. Film rääkis igapäevastest, kuid tähtsatest sisekonfliktidest ning seetõttu oli lugu inimlik. Vaatamata filmi ebatraditsioonilisele ülesehitusele oli selles siiski igati arvestatav kulminatsioon, milleks oli uusaastapidu, kus Sebastian pidi võtma vastu otsuse, kas põgeneda Siloga Brasiiliasse või jääda Noraga Eestisse. Lõpuks võttiski Sebastian vastu otsuse, mis lõpetas tema sisekonflikti ning avas

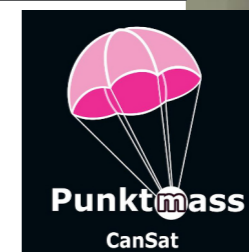
tema elus potentsiaalselt uue peatüki. Hollywoodlik tootmiskultuur teeks selle lause peale filmile ka ilmselt teise osa, kus näidatakse võibolla Sebastianit hoopis pereisana, ning ka Paliale ise pole teise osa tulekut välistanud.

Filmil oli mõnus võbe ja Tallinnast oli loodud ilus filmi-Tallinn, mis andis retrohõngulist tunnet. Linatões on omapärane ajakapsel 2000ndatel sündinud eesti noorte tegemistest ja muredest varajases täiskasvanueas.

Satelliidi ehitamise projekt CanSat

SOFIA SUDAJEVA, B25

Meie kooli õpilased Railis Merenäkk, Markus Vurm, Kristjan Lepp, Rico Rodney Kubpart (10.b) ja Elis Lukner (10.c) osalevad Euroopa Kosmoseagentuuri korraldatud võistluse nimega CanSat. Võistluse eesmärk on atmosfääriliste näitajate mõõtmiseks ehitada väikesemõõduline raadio-sond, teisisõnu joogipurgisuurune satelliit. Nende tegevusi saad jälgida Instagramis @cansat.punktmass.

LOGO: RICO KUPPART

FOTO: LEONID ZINATULLIN

Kootud sõnad...

MARIE RAUDMETS, E25

Igatsus

On veel mälestustes alles,
kui olime veel lapsed
ja iga reede õhtu
ootas soe maakodu.

Seal, kus vanaisa
karbonaadi praadis.
Kamina peal kass,
šašlõkk verandal valmib.

Vakstust laudlina
ja kaks vana nari
ootavad, et saabuks
kasvõi kellegi vari.

Rohututil kastehein,
õunapuu all suitsusaun,
väikseks jäänud kätised.

Lemmik käterätik
oma hõlma alla võttis,
kui põld ligumärg
ja juuksed läbivettind.

Pasknäär õueaiaäärel,
isa sinna istutas
kollased päevalilled.

See kodu on kallid,
paar vihmapisarad.
On alles õnn,
et saan tunda nostalgiat.

Teisipäev

Pole jaksu patseerida,
kui õues ilm on hall,
Ka kõrge kaitsevall
ei pea vastutuult.
Ilmutanud end marsruut
tuttavasse tuppa,
põrandaga paralleelseks
kukutan ma kukla.

Istun maha,
tunnen juba
rüperaali kombitsaid,
mind enda poole tõmbavaid.

Ristipõiki üle veebi
kasvab minu mõttevili,
info on kui imeriist.
Ettenägelik vaim
sõimusõõt on raalivoim.

Lõustakaustik - kullaauk,
kutsuv sinikarva taust.
Krukskitestki puudust jää,
keegi jagas lugu hääd:
"Ema märkas kapist taas
kadunud ta torusiil.
Seda vigurvänta nüüd
ootamas soe kõrvakiil."

Toolikorjul palitu
segadusest särab välja
lohakil tromboon.
Hellitavalt kostub köögist:
"Korista, va esikloom!"

Nõidus nimega etikett

Kui mitte meie
siis mina
tean, et jään igatsema
neid esmaspäevahommikuid,
mil uni tasa sõudis
ja kõne esitamiskord
minuni siis jõudis.

See üks nõiduslik tund,
kus aeg justkui lendas,
ning käitumine, riietus
tuli hoida hoolas!

Sai õpitud nii mõndagi,
millal mida kanda
kuhu sobib kikilips
ja kuhu lakkkingad.

Ei olnud tundi,
kus ei saanud
šokiteraapiat
või siis naerda.
Kullipilk on vallutanud
auditooriumi taeva.

Aeg on koolutada ripsmed,
kohe algamas on juubel!
Tselluloosist teha kutse,
liimiloik laual uhke.

Kallis õhtu ootab ees,
süda aina tuksub sees.
Kätte jõudnud minemine,
järgmine peatus:
Vilde & Vine

...uinuval roosiõiel

LAURA ELSA NACKE, C25

Unistus

Karikakrakee
ühendab me südamed,
kustund päiksekiir.

Meie kahe ees
horisondi helkiv piir,
jumalik kuukiir.

Mõtete kompott,
ürgorg su pilgu põhjas,
luige siluett.

Siin tammepuu all
kardan, et näen kõigest und,
hirmust kangestun.

Vaid embusega
suudad sa lõpetada
kõik süümepiinad.

Hinnaline hing,
armastuse mesilind
sutsas nähesind.

Lase ma olen
sul koduperenaine
soojalembene.

Pole sulle omane
altvedamisoskus.
Täida mu unistus,
kingi üks suudlus.

Roosiõis

ma olin noor, mõelda võiks
surnud roos, sa võtsid kõik
kas oli tark tegu, haavata mind nii
aga haavad jäävad, need ikka siin
ilma loata sa rebisid mu lehti
kas minu ilu sinu loana kehtis?
nüüd närbund vaasis seisan ma
paljas, haavatav ja tundeta

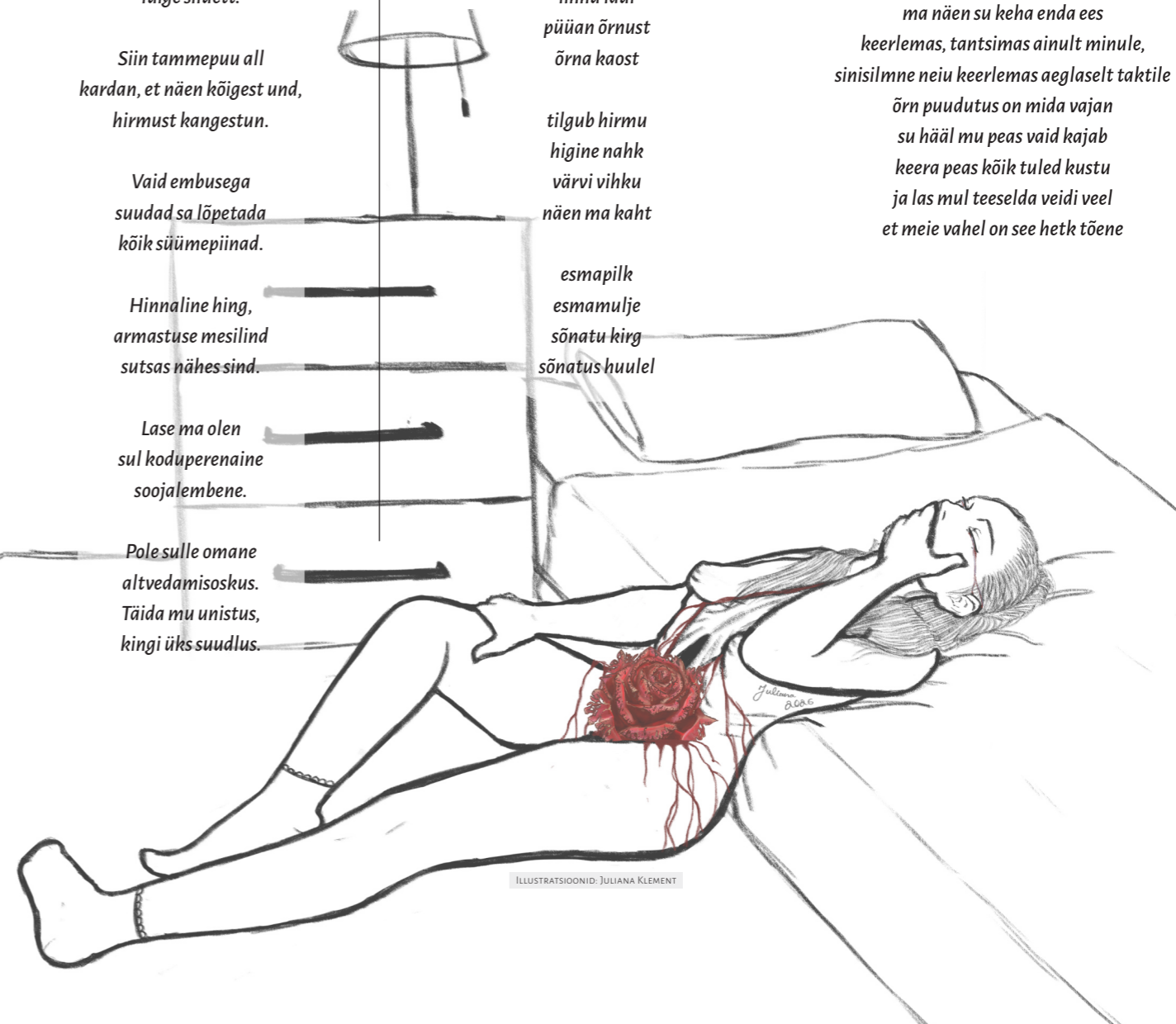
hüüdja kõrbes
linnu laul
püüan õrnust
õrna kaost

tilgub hirmu
higine nahk
värvi vihku
näen ma kaht

esmapilk
esmamulje
sõnatu kirg
sõnatus huulel

Uni

aeglane rütm ja tugev bass
ma näen su keha enda ees
keerlemas, tantsimas ainult minule,
sinisilmne neiu keerlemas aeglaselt taktile
õrn puudutus on mida vajan
su hääle mu peas vaid kajab
keera peas kõik tuled kustu
ja las mul teeselda veidi veel
et meie vahel on see hetk tõene

ILLUSTRATSIOONID: JULIANA KLEMENT

Neli filmi aastast 2025 aastasse 2026

ERE MARDISTE, D24

2025. aasta vaadatuim film oli Eestis „Minecrafti film“. Videomäng on iseenesest imeline, minu meelest lausa maailma parim. Sellegipoolest oli kinotüki loomine üüratu viga, sest film on lihtsalt jube. Tutvustan siin artiklis nelja filmi, mida tasub vaadata „Minecrafti filmi“ asemel. Eelmise aasta nägemist väärt filmid ei piirdu loomulikult selle nelikuga, kuid need filmid saavad vähem tähelepanu, kui väärivad.

1. „Bugonia“ – Yorgos Lanthimos

★★★★★

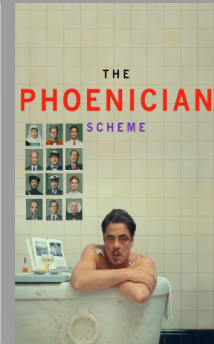
„Bugonia“ on raudselt 2025. aasta parim film. Kaks vandenõulast röövivad suurfirmajuhi Michelle Fulleri (Emma Stone), sest on kindlad, et ta on tulnukas. „Bugonia“ segunevad värvid ja must huumor imelises psühholoogilises põnevikus. See on pingeline, jahmatav ja veider. Filmis vastanduvad ratsionaalsus ja usk otseselt läbi tegelaste. Esimest esindab firmajuht, teist pöörase kinnisideega mesinik Teddy (Jesse Plemons) ja tema nõbu Don (Aidan Delbis). Võrdset head argumendid teevad võitluse vaatamise tohutult huvitavaks. Filmis leidub ka režissööri omast süngust ja sürreaalsust nii loos kui pildis. Seal on kõrvallugu naisest, kelle peal testitakse uut ravimit. See viib ta koomasse, sest ravimi eesmärk oli majanduslik kasu firmale. Absurdsetest stseenidest vapustas mind enim stseen, kus vanni kohal hõljus hiiglaslike süstaldega kaetud naine.

2. „Wake Up Dead Man“ – Rian Johnson

★★★★½

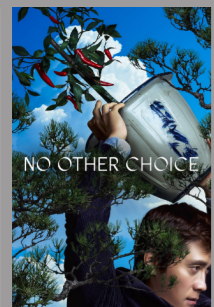
Film on „Knives Out“ filmiseeria kolmas osa. Filmid pole loo poolest omavahel seotud, seega võib neid käsitleda iseseisvate teostena. See on lugu täiesti ebaloogilisest mõrvast väikelinna kirikus, mida hakkavad uurima kuulus detektiiv Benoit Blanc (Daniel Craig) ja tagasihoidlik noor reverend Jud (Josh O'Connor). „Wake Up Dead Man“ on kohutavalt kaval agatha-christielik mõrvamüsteerium, kust ei puudu ka nali. „Knives Out“ filmides naljatatakse tüüpilisel tänapäeva inimeste jaburuse üle. Näiteks üks filmi peategelane preester Jefferson Wicks (Josh Brolin) on läbini omakasupüüdlik rahaahne egoist, kes saadab kirikust välja kõik, kes on temaga eriarvamusel. Filmi tegevuspaik loob tõesti mõrvamüsteeriumi õhkkonna. Nende paikade hulka kuuluvad gooti stiilis kirik, kuraditeemaline kõrts, tume mets ning uhked ent hubased kodud. „Wake Up Dead Man“ on äärmiselt läbimõeldud ja ettearvatu film, kus peaaegu märkamatud pisiasjad võivad hiljem suure tähtsusega olla.

3. „The Phoenician Scheme“ – Wes Anderson

★★★★★

„The Phoenician Scheme“ on Wes Andersoni humooriaks seiklusfilm. On 1950ndad, rikas äriees Zsa-zsa Korda (Benicio del Toro) soovib parandada suhet nunnast tütreaga (Mia Threapleton) skeemitades samal ajal totrat plaani, kuidas kontrollida Foiniikia infrastruktuuri. Parim asi filmi juures on kahtlemata selle esteetiline pool. Wes Anderson on kuulus tänu oma sümmeetrilisele ja perfektsel kompositsioonile, mida ilustab hoolikalt valitud värvipalett. „The Phoenician Scheme“ domineerivad pastelsed rohelised, oranžid ja valge. Erinevalt mõnest teisest tema filmist ei ole siin värvid tugevas kontrastis, vaid eksisteerivad mahedas sümbioosis. „The Phoenician Scheme“ on lõbus komöödia eelkõige tänu veidratele tegelastele, nagu häbelik norra entomoloog Bjorn (Michael Cera), kes palgati Zsa-zsa Korda üheksat poega õpetama. Filmi tuim aga tark dialoogi esitus meenutab oma absurduses väga briti huumorit.

4. „No Other Choice“ – Park Chan-wook

★★★★½

„No Other Choice“ on paeluv krimipõnevik mehest (Lee Byung-hun), kellel on kõik olemas: naine, laps ja suur uhke maja. See kõik satub ohtu, kui ta peale 25 aastat samas paberivabrikus töötamist korruga vallandatakse. Uue hea positsiooni kindlustamiseks hakkab ta oma konkurente elimineerima, alustades nii oma kriminaalset karjääri. „No Other Choice“ on kenade kaadritega lugu ühiskonnast, vägivaldast ja pühendumisest. Film peegeldab hästi inimese hävingut kapitalistlikus maailmas, see on julm ja omamoodi absurdset koomiline. Näiteks proovib peategelane You oma ohvrit elusalt matta, kui ta naine (Son Ye-jin) korruga helistab ja videokõne teha tahab. Mulle läks väga korda filmi muusika: rahulik Korea popmuusika vägivaldsetes stseenides tekitab teatud võõrandumist.

ROBOTISEERIMA

Keelekant: UUS ÕS – ILUS ÕS?

Möödunud on seitse aastast. Tõepoolest – 2018. aastal ilmus viimati see tähtis teos, milleks on Eesti õigekeelsussõnaraamat, mida rahvasuus tuntakse ÕS-ina. ÕS on meie keele jaoks kui püha teos. See on juba 108 aastat olnud tähtsaim kogumik eesti keele reeglite jaoks ning 2011. aastast saati eesti kirjakeele normi määraja. Kasutame võimalust uurida värskelt ilmunud ÕS 2025 sisu ja teada saada, miks osad inimesed on juba selle peale vihased.

KAAREL KOPPEL, D24

Selle aasta 7. jaanuaril tegi instagrammija* @kõnetoru postituse, kus jagas erinevaid fakte uue õigekeelsussõnaraamatu kohta, näiteks, et uues ÕS-is on 60 000 märksõna ja sellele lisaks 30 000 liitsõna ja tuletist. Peale selle suunati selles õpiampsus* tähelepanu ka ÕS-i sõnavara muudatustele, eriti kahe kindla sõna välja jätmisele. Uuest ÕS-ist on välja jäetud sõnad *munni* ja *mõlakas* ning ka paljud teised vulgaarsed sõnad. See tähelepanek tekitab nii palju meelehärmi, et Riigikogu liige Eerik-Niiles Kross (Reformierakond), kes on muuhulgas Jaan Krossi ja

Ellen Niidu poeg, alustas petitsiooni, et kultuurikomisjon arutaks nende sõnade ÕS-ist eemaldamise põhjendatust. Petitsiooni kirjelduses kirjutas Kross: „Eesti keel ilma *munni* ja *mõlakata* muudab munnide ja mõlakate tegevuse lihtsamaks, ... vaesustab eesti keelt, piirab eestlaste väljendusvabadust ning on põhiseadusega vastuolus.“

Keelehuvilistele on kindlasti tore näha, et uue ÕS-iga kaasneb selline KAH* (kõrgendatud avalik huvi), kuid petitsioonis väljendatu kahjuks põhineb valearvamusel. ÕS ei ole ainuõige eestikeelsete sõnade kogumik. Põhjus on lihtsalt see, et ÕS peab ilmuma paberikandjal, ja seega on selle maht piiratud. See, et sõna ei ilmu ÕS-is, ei tähenda, et selle kasutamine on keelatud.

ÕS-i eesmärk on luua sõnaraamat ametliku suhtlemise tarvis ja seega on loomulik, et vulgaarsõnad ei kuulu sõnaraamatu sisse. Uuest ÕS-ist on välja jäetud sõnad *munni* ja *mõlakas* ning ka paljud teised vulgaarsed sõnad. See tähelepanek tekitab nii palju meelehärmi, et Riigikogu liige Eerik-Niiles Kross (Reformierakond), kes on muuhulgas Jaan Krossi ja

Välja jäetud sõnadest sai juttu, kuid millised sõnad juurde tulid? Uues ÕS-is on umbes 500 uut sõna. Kahjuks ei ole koostatud veel täit nimekirja kõigist uutest sõnadest, kuid paljud on juba üles leitud. Kellelegi ei ole üllatus, et uues ÕS-is on olemas sõna *tehisaru*, kuid kahjuks ei leidu seal hädavajalikku sõna *tehisplära*, mis kirjeldab seda mõttetut soga, mida tehisaru toodab. Kuna viimane ÕS ilmus enne maailma raputanud koroonapandeemiat*, siis on ÕS-i leidnud tee ka pandeemiaga seostuvad sõnad nagu *desovahend*, *kaugvastuvõtt* ja *kiirtestima*. Muidugi on ka uues ÕS-is sõnu, mis Keelekandi silmis tunduvad, nagu need ei muutunud kunagi väga populaarseks. Sõnad nagu *sinimajandus* 'merkeskkonda säästev majandus', *eskimopööre* 'enesepääste võte' ja *kufi* 'kuumaõhufritiitür'. Selle ÕS-i uusi sõnu vaadates tekib ka loomulikult huvi eelmises ehk 2018. aasta ÕS-is tutvustatud vastu ning artikli lõpetuseks ongi siin loetelu lõbusaid sõnu, mis lisandusid meie keelde eelmises ÕS-is: *nutiseade*, *kontsking*, *tänavatoit*, *zombistuma*, *ingelinvestor*, *ergutustants*, *pooletoobine* ja *robotiseerima*.

Kõnekeeles levinumad sõnad on jäetud veebi, kus maht ei ole piiratud

Riigikogu liige Eerik-Niiles Kross nõuab „munni“ ja „mõlakat“!

Me läksime Poska loogikatundi

Hugo Treffneri Gümnaasium ja Tartu Jaan Poska Gümnaasium on mitmes mõttes nagu vennad, kellel on ühine isa ning edulugu. Vanuselt on Treffneri kool küll väarikam, Poska aga nooruslikult omanäolisem. Kahe kooli läbikäimine on tihe – mitte ainult Anne-Ly Lehtla ja Toomas Jürgensteini kaudu, kes käivad Poskas valikaineid õpetamas, vaid ka õpilaste ning ühiste traditsioonide tasandil.

Ka õppetöö on paljuski sarnane, kuid üks tund eristub selgelt: loogikakursus, mida annab endine Hugo Treffneri Gümnaasiumi ja Tartu Jaan Poska Gümnaasiumi direktor, legendaarne Helmer Jõgi. Just seda tundi läksid lähemalt vaatama ja kogema nii Mikko Artur Mikfelt kui ka Artur Tšuzas.

Kui poisid Jaan Poska Gümnaasiumi koolimajani jõudsid, oli söber neid juba ukse peal ootamas. Edukalt sisse astutuna tuli esmalt leida garderoob keldrirägastikus – see ei tekitanud probleeme. Kui riided olid ära pandud, oli aeg otsida üles klassiruum, kuhu loogikaalaseid teadmisi ammutama mindi. Esimesel korrusel asuv ruum, mis tundus olevat eesti keele klass, oli avar. Ruumi sisenedes meenus Arturile koheselt, et tegu on sama klassiga, kus ta 9. klassi lõpus Poska koolis vestlusel käis. Korra pani see mõtlema, kuidas elu oleks teisiti läinud, kui toona oleks kaalukauss Poska kasuks langenud. Vabu istekohti oli vähe, tuli võtta julgus kokku ja minna istuma kesmise rea esimesse pinki.

MIKKO ARTUR MIKFELT, E23
ARTUR TŠUZAS, D24

Õpetaja Helmer Jõgi saabus tundi ja küsis meid nähes üllatunult, kas me otsustasime lõpuks Treffneri koolipingid Poska omade vastu vahetada. Olles selgitanud oma soovi kogeda legendaarset loogikatundi, muigas Jõgi mõistvalt.

Iga tunni edukaks sooritamiseks on vajalik põhjalik ettevalmistus. Asjade paika seadmisega ei tasu kiirustada, seda mõistis Helmer hästi. Pärast kümneminutilist võitlust projektori ja arvutiga võis tund alata. Teemaks olid loogilised seosed ning põhjusjäreldest käsitlevad näited. Õpetaja päris, kas kodutöö oli õpilastel tehtud. Tekkinud vaikust mõistis koolipapa hästi ja järeldas seda, mida loogiliselt mõtles vast igauks.

Olles jõudnud tunni teemast vaid mõned laused ära öelda, kuulis Jõgi, et neljandas pingis käib väga elav õpilastevaheline arutelu, kuid kahjuks mitte loogika, vaid Poska balli pileтите ostmise temaatikal. Taibukas loogikaõpetaja ei saanud võimalust käest lasta ja päris koheselt: „Seleta mulle siis hinna kalliduse loogilisust.“ Pärast ootamatut kommentaari ning sellele järgnenud naeru kogu klassis mõistsid õpilased koheselt, et tuleb end loogikatunnile ümber häälestada.

Esimene ülesanne, mida endine koolidirektor õpilastele pakkus, seisnes kolme inimese vahel valetaja identifitseerimises lühikese kirjelduse järgi. Tagapingist kostis koheselt selge vastus: „Esimene valetab,“ mille peale otsustas Jõgi küsida kinnituse mõttes tundi tulnud treffneristidelt üle. Õiget vastust teadmata ning küsimusest päriselt aru saamata, vastasime kindlalt: „Jah, esimene valetab.“

Loogiliste ja aju kärssama panevate ülesannete vahele põimimise kogunud loogikaõpetaja oskuslikult oma elu jooksul kogetut. Ühtlasi lisas õpetaja Jõgi ka üldtarkusi, mis puudutasid nii süvaanalüüsi hetkelisest Tartu gümnaasiumi-kohtade murest kui ka riigiettevõtete nõukogude juhtimisefektiivsuse teemat.

Piinlikku vaikust ei tekkinud tunni jooksul peaaegu kordagi, kuna sel hetkel, kui Jõgi tundis, et õiget vastust ei ole tulemas, pöördus ta õpilaste poole personaalselt ning sõltumata sellest, kas teati õiget vastust või mitte, tunti kohustust koolipapale kasvõi midagi vastata.

Õpilaste ja õpetaja vahelist dünaamikat illustreeris väga hästi moment, kus pärast ühte loogikaülesannet, mis rääkis sarvedest, väitis üks esipingis istuv õpilane, et sarved ei pea olema ainult põtradel, vaid ka näiteks tema toa seinal on sarved. Seda kommentaari jäi õpilane koheselt kahetsema, sest tunni lõpuni ei kuulnud ta õpetaja poolt enda aadressil muud kui: „Noo, sarved seinal – mis kolmanda ülesande õige vastus on?“

Tunni alguses kuulutati ballipilet peaaegu luksuskaubaks, kuid enne tunni lõppu selgus Helmeri järjekordse uurimise käigus, et vähemalt üks õpilane kuulub eliitklassi: õpilasesinduse liikmena tasuta sissepääs.

Kuigi algselt võis loogikatund tunduda range ja tõsine, oli terve tunni vältel nii tore kui ka sõbralik keskkond, kust ei olnud soovi esimesel hetkel põgeneda. Nii jäämeigi ka pärast tunni lõppu autartlase ja Tartu Tähe kavaleriga korra juttu ajama ning juba kolmanda või neljanda lause peale tuli ilmsiks Helmeri austus ja sõbralik armastus meie õpetaja Jürgensteini vastu, kelle kohta ütles ta lihtsalt: „Toomas on üks väga tore mees.“

Klassist väljudes saime me sõbra korraldatud tuuri jooksul piiluda Poska erinevatesse ruumidesse ja nurkadesse, millest üks oli nn rahu ruum: tuba, kus 1920. aasta veebruaris allkirjastati Tartu rahu ning kus nüüd asub Poska õpilaste puhke- ja vabaajaruum. Poska õpilaste endi sõnul see, mida selles ruumis täna õpilased toime panevad ja millega seal tegelevad, ei peegelda ajalooliste sündmuste väärikust, kuid selliseid asju esineb kindlasti igas, ka kõige eliitsemas koolis.

Lõpuks väikesest, kuid imearmsast kooli garderoobist väljudes jäi hinge soe tunne ja soov ka hiljem tagasi tulla, ent saime kohe teada, et erinevalt meie koolist niisama lihtsalt tagasi ei pääse, kuna Mari Roostiku juhitud õppeasutuses on kasutuses elektrooniline sissepääsu-süsteem: kooli sisse saamiseks pead sa kasutama kooli uksekaarti. Jääme siinkohal lootma, et kunagi jõuavad need tehnoloogiad ka meie kooli arengu ajalukku, ning paneme Poska loogikatunni külaskäigule hindeks tugevad 91,67 punkti 100-st.

Allikad:

<https://www.livescience.com/how-much-does-a-cloud-weigh>
<https://itotd.com/articles/3501/throat-singers/>
<https://www.sciencedaily.com/releases/2008/03/080320120726.htm>
<https://www.livescience.com/38936-mathematics.html>
<https://polarbearsinternational.org/news-media/articles/why-polar-bears-have-black-skin>
<https://www.sciencefocus.com>

Natuke teadust

ILLUSTRATSIOONID: KAAREL KÖPPEL

MIA MARTA MÜRSEPP, B25

SOFIA SUDAJEVA, B25

MARIE SIEGL, A25

Rünkpilves on keskmiselt 0,5 grammi vett ühe kuupmeetri õhu kohta. Pilv võib kaaluda ligi 500 tonni, mis on sama palju kui 100 elevanti.

Mõned kõrilauljad suudavad samal ajal produtseerida nelja erinevat helikõrgust.

Väga vähesed liigid ei suuda ise C-vitamiini toota: meie, mõned primaadid, äädikakarbsed ja merisead.

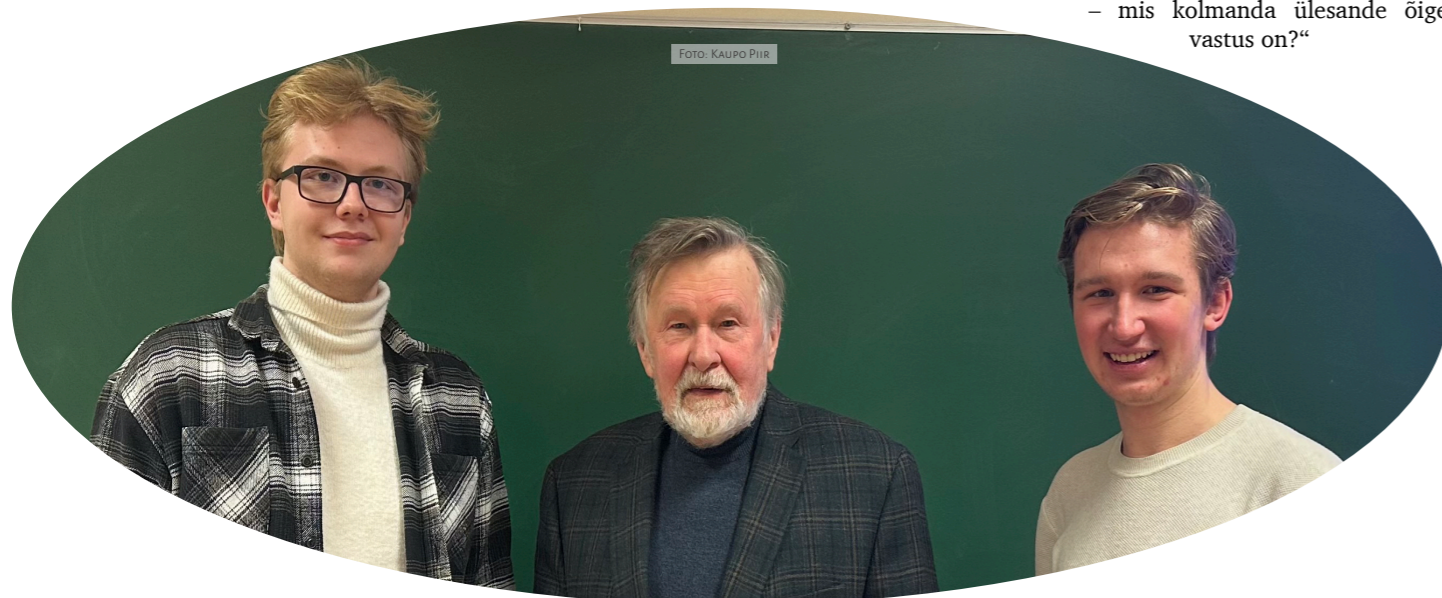
$\pi = 3.1415926\dots$

NASA kasutab oma arvutustes π esimest 16 numbrikohta.

Jääkarud pole tegelikult valged, nende karva all on must nahk.

Küürvaala madalsageduslik kutsehüüd on kõige valjem heli, mida ükski elusolend tekitab. Seda on võimalik kuulda kuni 800 km kauguselt.

FOTO: KAUPPO PIIR

?? Miks mitte? ??

Mulle on alati meeldinud küsitlused ja veidrad küsimused. Seekord otsustasin uurida oma koolikaaslaste käest asju, millele me igapäevaselt ei mõtle – alates lemmikklassiruumist kuni selleni, kui kiiresti me tunnis „ära kaome“. Uudishimust sündinud küsimuseid said ootamatult palju vastuseid – kokku 222. See tegi selgeks, et kuigi kõigile küsimustele ei ole ühte õiget vastust, kordusid paljud mõtted siiski üllatavalt sageli.

MARIE RAUDMETS, E25

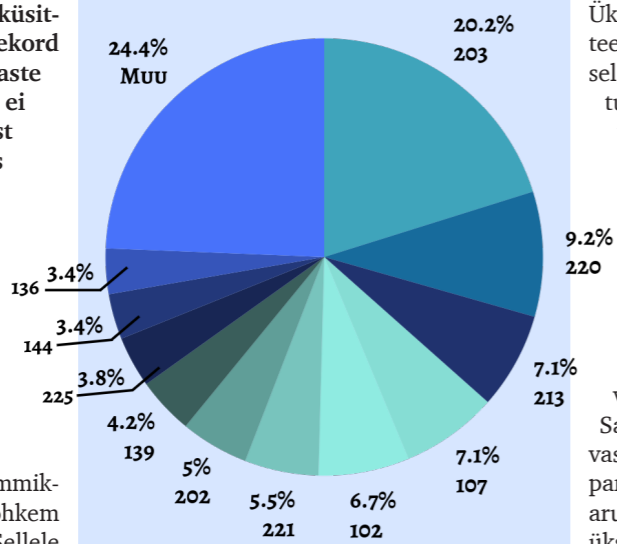
Klassiruumid ja temperatuur

Kui küsisin õpilastelt nende lemmikklassiruumi kohta, selgus, et kõige rohkem sai hääli klass 203 (48 mainimist). Sellele järgnes muusikaklass 220 (22 mainimist). Kolmanda, neljanda ja viienda koha nimel käis tihe rebimine klasside 213, 107 ja 102 vahel (vastavalt 18, 17 ja 16 vastust). Kuuendat kohta jäid jagama klassid 202 ja 221 (mõlemal 12 häält). Kaks silmapaistvamat vastust olid seoses ühe koolis leiduva figuuriga „Auditoorium (Uve aura jääb ikka lurk'ima)“ ja „Parim klassiruum on see, kus Uve parasjagu paikneb“. Lemmikute hulka kuulusid veel näiteks klassid 139, 225, 135, 136 ja 144.

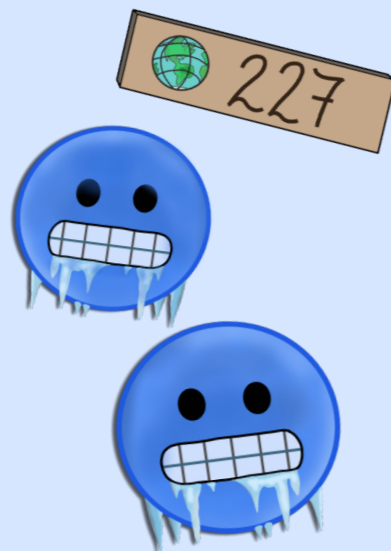
Samas tuli külmema klassiruumi küsimuse juures vastuseid, mis kordusid üsna tihti – mitmete arvates on just klass 227 see, kus eriti jahe hakkab (72 vastust). Teisele kohale jäi auditorium 28 arvamusega. Üks õpilane kirjutas: „221... Pole midagi külmemat kui see ruum. Arvestusi on seal päris kõle teha.“ Samuti arvatakse, et klassides 136 ja 102 võiks olla soojem (vastavalt 26 ja 21 kurtjat). Ka klassid 141, 217 ning söökla jäid luubi alla. Viimasega seoses kostus ka üks südame-soov: „SÖÖKLA, KEEGI PALUN HAKAKE KÜTMA SEAL!“.

Mõnel on külm ükskõik, kus ta viibib – „Absoluutselt igas klassiruumis. Miinus-kraadid ei ole naljaasi!“ – ning mõnel ainult „seal ruumis, kus Hannest pole“. Pean nõustuma arvamusega, et see on rohkem tänu õpetajatele, kes armastavad lahtiseid aknaid. Siiski julges 30 inimest väita, et koolis neil külm ei hakka.

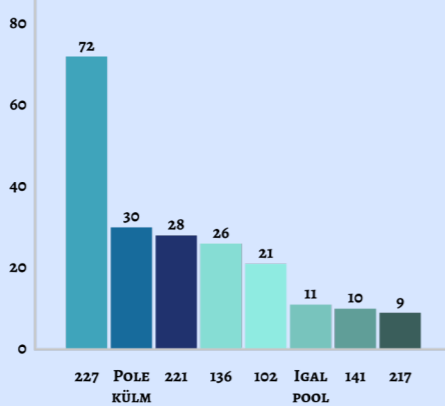
ÕPILASTE LEMMIKLASSID

DIAGRAMMID JA ILLUSTRATSIOONID: KAAREL KOPPEL

KAHEKSA KÕIGE KÜLMEMAT KLASSI ÕPILASTE SILMIS

Kas me saame alati aru?

Üks küsimus puudutas seda, kas õpilased teesklevad tunnis arusaamist. Vastustest selgus, et teema on paljude jaoks üllatavalt tuttav. 79 õpilast tunnistasid, et kasutavad teeskluameetodit ainult siis, kui pole tunnis piisavalt tähele pannud. Mõni kirjeldas seda humoorikalt: „Ma teen täiesti segaduses oleva näo, isegi siis, kui saan asjadest aru, lihtsalt igaks juhuks.“

Teisalt vastasid 53 noort, et teesklust pole vaja, kui ollakse lihtsalt professionaalselt segaduses. „Pigem just vingun,“ märkis üks vastaja ausalt. Samamoodi ei teeskle ka järgmised 47 vastajat, vaid lihtsalt loodavad tunnis olles parimat. Mõne jaoks pole probleem mitte arusaamises, vaid süsteemis laiemalt – nagu üks tabav kommentaar märkis: „Lövi ei ürita mõista valitsuse propagandat.“ 30 õpilase hinnangul on tunnis käsitletav arusaadav. Samas kerkitab üles ka küsimus, kui aus saab inimene iseenda suhtes olla – „Kas see on teesklus, kui ma ise ka nii arvan?“

Üksikule meeldis läheneda vähe filosoofilisema nurga alt: „Arusaamine ja arusaamise teesklemine käivad käsikäes, seega arusaamiseks peab teeskleva, et saad aru.“

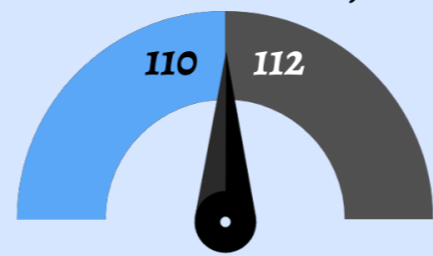
Väikesed, aga kõnekad eelistused

Pastaka värvi küsimuses jagunesid vastajad peaaegu perfektselt kahte leeri: 110 sinist ja 112 musta värvi pastaka armastajat. Kuid leidis ka paar eriarvamusega vastajat, kelle arvates ei peaks piirduma klassikaliste toonide ja kirjutamisvahenditega: „Ma kirjutatan musta sullepeaga!“, „Mulle meeldib punane pastakas!“

Ka valguse värvi osas olid eelistused erinevad, kuid selgelt joonistus välja, et meeldivamaks peetakse sooje/kollakaid-oranže toone (kokku 123 mainimist). Eriti huvitava kirjeldusega oli vastus „Selline kuumklaasitööluse oranžikas-kollakas toon on meeletult meeltemööda“.

Aeg-ajalt tuli ette ka arvamusi, et sobivamad on heledamat sorti valgused: esile tõusid 12 vastajaga soe valge ning 26-ga valge, keda iseloomustab arvamus „Valge, siis ma näen“. Sellele leidis aga selgeid vastuväiteid, nagu „Soojad toonid nagu kollakamad ja oranžid, full valge tekitab ajuvähki“ ning „Oranžikas, mitte see haiglatuli“.

MUSTA JA SINIST VÄRVI PASTAKAARMATAJAJAID ON PEAAEGU SAMA PALJU

Värvilisemate valguste puhul ulatusid vastused roosast pruunini, eelisjärjekorras roosa, sinine ning punane.

Teatud juhtudel avaldus ka igatsust päikesevalguse järele, sest „päevavalgust ma kooli kõrvalt ei näe“. Samalaadseid soovet leidus veelgi, nagu „Palun eemaldage koolist kõik lambid ja hakkame õppima vaid siis, kui Päike aknast sisse paistab, okei aitäh“, kuid ka muresid, nagu „See tekitab illusiooni, et on soe (Treffneris on seda hädasti vaja)“.

Natuke guugeldamist nõudsid vastused „3000 Kelvinit“ ning „hex code b2025a“ ja nagu selgus, on valgus tööpoolest maitse asi: mõned eelistasid selle täielikku puudumist, kõlas ka väide: „Valgus on taimedele ja nõrkadele.“

Kas oleme tunnis ikka mõttega kohal?

Küsisin õpilastelt ka seda, kui kiiresti tunnis mõtted uitama lähevad. Vastused olid väga erinevad: mõnel kaob keskendumine juba mõne minutiga, teised suudavad end tunniga paremini kaasas hoida. Mitmed vastajad tõid välja, et kõik sõltub tunnist, õpetajast, tujust või isegi ilmast.

Mõne jaoks algab „ära kadumine“ väga kiiresti. „Kui söögivahetund tuleb, siis päris kiiresti,“ kirjutas üks vastaja. Teine tunnistas: „Ma zone out'in enne tundi vahetunnis juba,“ ning kolmas lisas, et keskendumine kaob „kohe kui Insta reel'id kinni panen“. Oli ka neid, kelle vastus oli lihtsalt „Üks ajaühik“.

Samas leidis õpilasi, kes suudavad end alguses üsna hästi keskendunud hoida. „Oleneb õpsist, aga essad 30 min hoian kõva,“ kirjutas üks vastaja. Teine seostas keskendumist süvenemisega öeldes: „Kui ma flow state'i ei jõua, siis läheb umbes 15 minutit.“ Mõni märkis, et püsib kohal „seni, kuni ma hakkama ei saa“ või et „heal päeval viis minutit“ on juba saavutus.

Mitmed vastused näitasid, kui palju mõjutavad keskendumist väikesed detailid. Näiteks kaob tähelepanu „kui on pikk arutus, kus pole kohustuslik midagi kirja panna, eriti siis, kui mul külm on“. Mõne jaoks kestab keskendumine „kuni jutt muutub argiteemadelt õppetööl“, teisel kaob mõte, kui kostub üks Siim Oksa nali või siis püsib nina õpikus „kuni oma klassivanemat näen“. Oli ka väga konkreetseid vastuseid, nagu „Pajuri tunnis piisab puudujate märkimisest“.

Mõni vastaja jäi enda suhtes siiski optimistlikuks. „Oleneb tunnist, tujust ja hoolimisest, kuid ei tasu ennast alahinnata – on võimalik ennast sellisest seisundist leida ka enne kooli jõudmist!“ kirjutas üks õpilane. Teine lisas lühidalt: „Ma jään üldse magama tho.“

Kui jätta ainuüksi välja need, kes lahkuvad mõttega tunnist esimeste sekundite jooksul, võib vastanute keskmiseks keskendumisaknaks pidada tunni esimest 26 minutit. See näitab, et kuigi täielikku keskendumist kogu tunni vältel on keeruline hoida, on paljudel siiski olemas hetk, mil ollakse päriselt kohal – vähemalt mõnda aega.

Vastanute keskmiseks keskendumisaknaks võib pidada tunni esimest 26 minutit

Tähtkujud

Tähtkuju jaotus oli üllatavalt tasavägin. Kõik kaksteist tähtkuju olid esindatud ning erinevused nende vahel pigem väikesed. Kõige rohkem vastajaid oli Kalade ja Kaksikute tähtkujus (mõlemal 22 vastajat), neile järgnesid kohe Veevalaja, Jäär ja Skorpion (kõigil 21). Ambur (20), Sõnn ja Lövi (17) ei jäänud samuti kaugelt maha. Vähem oli esindatud Kaljukits ja Neitsi (kummalgi 16), kõige vähem aga Vähk (15) ja Kaalud (14).

Tähtkuju	Arv	Prosent
Kaljukits	16	(7.2%)
Veevalaja	21	(9.5%)
Kalad	22	(9.9%)
Jäär	21	(9.5%)
Sõnn	17	(7.7%)
Kaksikud	22	(9.9%)
Vähk	15	(6.8%)
Lövi	17	(7.7%)
Neitsi	16	(7.2%)
Kaalud	14	(6.3%)
Skorpion	21	(9.5%)
Ambur	20	(9%)

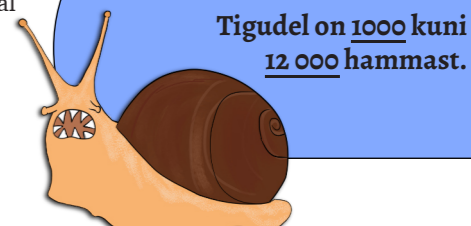
Vikipeedia külastatavus on langenud. Põhjuseks loetakse tehisarupuulaarsuse tõusu.

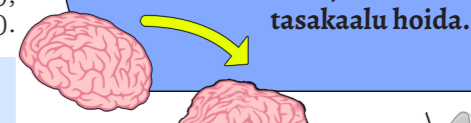
Välgulöök on viis korda kuumem Päikese pinnasest. Löögi poolt kantav elektrilaeng on nii intensiivne, et selle temperatuur on umbes 30 000°C.

Tigudel on 1000 kuni 12 000 hammast.

Raskusjõu puudumine muudab astronautide aju asukohta ja kuju. Aju ülemised osad tõmbuvad kokku ja alumised venivad välja. Mida rohkem ajuosad nihkuvad, seda raskem on Maale naasnuna seistes ja kõndides tasakaalu hoida.

Putukad suudavad lennata kuni 3,25 km kõrgusel merepinnast.

Allikad:

- <https://www.sciencefocus.com/nature/do-snails-have-teeth>
- <https://novaator.err.ee/1609909736/kosmoselend-muudab-aju-kuju>
- <https://novaator.err.ee/1609914817/wikipedia-kulastatavuse-langus-kuulutab-mottelaiskuse-ajastu-algust>
- <https://www.sciencefocus.com/http://ilm.silmalk.ee>

„Õpetajate tsitaadid“

„Ärkasin, märkasin ja hakkasin kirjutama.“

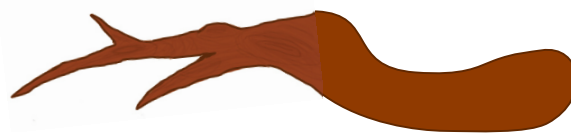
– MONIKA PIIRIMÄE –

„Kui keegi tuleb rääkima midagi nõukogude aja nostalgias... viskan nad aknast välja“

– KRISTIINA PUNGA –

„Mõistus on koju läinud.
Vaata, kas sa ta kätte ka saad, räägi temaga hellalt.
Ah et tuli? Sa ei meeldi talle.“

– EVE PAAP –

„Tunned juba, et eesti keeles
oled vaimse puudega.“

– AGE SALO –

„Kui te arvate, et 20. sajandi kõige tuntum
maalikunstnik oli Adolf Hitler, siis tehke oma
teadmistes natuke korrekture.“

– INDREK PAJUR –

„Ärge pange mind tähele, ma olen kärbes.“

– TIINA PLUUM –

„Teie eesti keele oskus närbub kiiremini
kui banaan Eesti põllul.“

– AGE SALO –

„Kas teil tuleb praegu mõni tore
piibli tsitaat meelde?“

– SIGRID PARTS –

„Noh, patused.“
(õpilastele, enne kirikusse minemist)

– AARE RISTIKIVI –

„Makroparameetrid on igasugused suured kehad:
kosmilised kehad, planeedid, su ema...“

– AGNES VASK –

„Isegi kui Emajõgi ulatub Rüütli tänavale,
ikka ujud kooli!“

– AGE SALO –

„Tammsaare ei pea midagi viitama,
ta võtab kõik oma puhtast geniaalsusest.“

– MONIKA PIIRIMÄE –

„Õige eestlane peab oma elu jooksul
läbi lugema kõik „Tõe ja õiguse“
5 köidet, „Kalevipoja“ ja piibli.“

– KRISTIINA PUNGA –

„Täna vist uut teemat arutamisele ei võta,
see jääks selliseks vägivaldseks.“

– TOOMAS JÜRGENSTEIN –

ILLUSTRATSIOONID: KRISTEL VESKE

„Kas me saame juba väga palju kulda?“

– EHTEL TIMAK –

„Keegi on Hiiumaalt, keegi Saaremaalt
ja keegi on Tallinnast ära eksinud.“

– TOOMAS JÜRGENSTEIN –

„Teadagi parim katse on inimkatse.“

– SIIM OKS –

„Ma tavaliselt neid proovisalvestusi koorile ei lase,
muidu lähevad kõik koju nutma.“

– EVE PAAP –

„Huvitav, et Siim Oks ei ole keemia-
ega bioloogiaõpetaja, aga eks oksa
pealt see õun Newtonile pähe kukkuski.“
(perekonnanimede ja ametite vahelisest seosest)

– OLGA TITOVA –